

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תנ"ז 13381-01-21 מחלקה לשרותים חברתיים XXX נ' XXX ואח'
ה"ט 59769-11-20
ה"ט 73676-11-20
ה"ט 15056-01-21

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

כבוד השופט בן שלו

בפני

ס.כ. ת"ז, XXXX
ע"י ב"כ עוה"ד טליה גיגי

בעניין:

המבקשת
(בה"ט 59769-11-20)
ובה"ט 73676-11-20)
המשיבה
(בה"ט 15056-01-20)
ובתנ"ז 13381-01-21)

נגד

א.ש. ת"ז, XXXX
ע"י ב"כ עוה"ד תמיר בוקובה

המשיב
(בה"ט 59769-11-20)
ובה"ט 73676-11-20)
ובתנ"ז 13381-01-21)
המבקש
(בה"ט 15056-01-20)

ובעניין: XXX, עו"ס לחוק נוער המחלקה לשרותים חברתיים (המבקשת)
(בתנ"ז 13381-01-21)

ובעניין: הקטין XXXX ת"ז XXXX, יליד 25.10.11

החלטה

נדבך נוסף במחלוקות נמשכות בין הורים ביחס לבנם הקטין, XXX, יליד 25.10.2011.
(להלן: "XXX").
זו הפעם, לבד מהליכים שההורים שניהם הגישו האחד כנגד השנייה, מונחת לפניי גם בקשת
העו"ס לחוק הנוער למתן החלטת ביניים לפי סעיף 12 לחוק הנוער (טיפול והשגחה),

התש"ן-1960 (להלן: "**חוק הנוער**"). בבקשה זו, מבקשת העו"ס בתמצית להעביר את XXX לשהות באופן זמני אצל אביו, וזאת לאור מצבה של האם, כעולה מתיעוד שהגישה באופן חסוי לבית המשפט. כבר עתה יצוין, כי הגם שהתבקש חיסיון התיעוד, בדיון אתמול התברר כי בפועל תיעוד זה הועבר על ידי העו"ס לעיונה של האם ושל האפוטרופא לדין של XXX.

עניינם של ההורים ושל XXX מוכר לבית המשפט מהליכים רבים קודמים המשקפים קונפליקט הורי חריף מאוד, כשבתווך נמצא XXX, ילד כבן 9. זאת, בין היתר לאור טענות חוזרות ונשנות של האם לפגיעה בXXX על ידי האב.

ההורים מתגוררים בנפרד בסמיכות זה לזה.

ברקע הדברים יצוין כי לאב עצמו שני ילדים נוספים ממערכת יחסית מאוחרת ובעניינם מנהל הליכים משפטיים לפני מותב זה. ככל הנראה, הן האם בהליכים שלפניי והן בת זוגו המאוחרת של האב מודעות להליכים שכל אחת מנהלת אל מול האב, ולו בחלקם.

להבנת התמונה העובדתית ולאור מורכבות וריבוי ההליכים שנוהלו בין הצדדים ביחס לבנם, מצאתי לפרטם בקצרה תחילה.

רקע כללי

1. הסוגיות מתחום המשמורת וזמני השהות של הקטין נוהלו במהלך השנים במספר תובענות, בפני כב' השופטת (כתוארה אז) א. אשקלוני וכן בשלב מאוחר יותר לפני כב' השופטת א. שוהם דליות (תמ"ש 32032-03-12; תמ"ש 20544-05-12; תלה"מ 71070-01-17; תלה"מ 36508-01-17).

2. בתלה"מ 36508-01-17 הוסכם ביום 27.3.2018 שמשמורתו של XXX תיוותר אצל האם וזמני השהות עם האב יהיו בכל יום שני ורביעי כולל לינה, מפגש נוסף ללא לינה פעם בשבועיים ובכל סוף שבוע שני מיום שישי ועד ליום א', כמו גם בחגים ובחופשות.

3. מאז, ומחודש מאי 2019 נוהלו בבית המשפט הליכים רבים בעניינו של XXX, אשר חלקם ממשיך להתנהל גם עתה:

א. בקשה לפי **החוק למניעת אלימות במשפחה** שהגישה האם כנגד האב לאור טענותיה לפגיעה בXXX (ה"ט 25982-05-19). לאחר שהוגשו שני תסקירים בתיק ביום 14.5.2019 ו-22.5.2019, נמחק ההליך לבקשת האם.

ב. בקשה לפי **החוק למניעת אלימות במשפחה** שהגישה האם כנגד האב בטענה שהאב פגע בXXX (ה"ט 32315-02-20). בהליך זה לא ניתן צו ארעי והוא נותב לדיון בפניי. בתיק זה הוגשו דיווחים מן המסגרת החינוכית, מטעם העו"ס לחוק הנוער וכן הוגש דיווח חסוי מטעם העו"ס לחוק הנוער. בהליך זה לא מצאתי ליתן צו כנגד האב ביחס

לקטין וניתנו החלטות מנומקות (החלטה מיום 17.2.2020 במעמד הדיון ; החלטה מיום 23.3.2020 ביחס לאופיו של הליך לפי החוק למניעת אלימות במשפחה). בין ההורים עצמם ניתן בהסכמה צו הגנה הדדי בדיון ביום 17.2.2020. תובענה זו הסתיימה ביום 30.3.2020, לבקשת האם.

ג. בקשה לצמצום ו/או הפסקה של זמני השהות של XXX עם האב שהגישה האם (תמ"ש 50835-03-20). בהליך זה לאחר שהתקבלו דיווחי העו"ס לחוק הנוער, ניתנה ביום 8.4.2020 החלטתי המנומקת, שלפיה לא נעתרתי לבקשה.

ד. הליך ישוב סכסוך שבו נקט האב (י"ס 48920-05-20).

ה. בקשה לפי **החוק למניעת אלימות במשפחה** שהגישה האם כנגד האב בטענה לפגיעות שלו בה ולהפרת צו הרחקה קודם (ה"ט 37980-05-20). בהליך זה הווארץ בהסכמה צו הגנה הדדי בין הצדדים שניתן בהליך 32315-02-20.

ו. בקשה למתן צו לפי **החוק למניעת אלימות במשפחה** שהגיש האב כנגד האם ביחס לXXX, בטענה להסתות ולמניעת קשר (ה"ט 11907-06-20). בקשה זו נדחתה בדיון במעמד צד אחד ביום 4.6.2020 על ידי כב' השופטת ט' לחיאני שוהם.

ז. תובענת האם שבמסגרתה התבקש, בין היתר, צמצום זמני השהות של XXX עם אביו וקיומם בפיקוח לאור טענותיה של האם בדבר פגיעות האב בXXX (תלה"מ 29740-08-20 ; להלן: "**תביעת האם**"). **תביעת האם עודנה מתנהלת בפניי.**

ח. תביעת האב להעברת משמורתו של XXX אליו (תלה"מ 2393-08-20 ; להלן: "**תביעת האב**"). גם תביעת האב עודנה מתנהלת לפניי.

4. במסגרת כלל ההליכים שפורטו לעיל נדרשה מעורבות אינטנסיבית של גורמי הרווחה, הן העו"ס לסדרי דין והן העו"ס לחוק הנוער. זאת בין היתר, לאור טענותיה הנמשכות של האם והצורך לברר גם בקרב גורמי הטיפול והרווחה ; לנוכח הקשיים הניכרים בקיומם השוטף זמני השהות בין האב ובין XXX ; כמו גם בהתחשב במצבו המורכב עד מאד של XXX, שהחל ליתן את אותותיו בהתנהגותו.

בין היתר, התקיימו וועדות תכנון טיפול של גורמי הרווחה, הוגשו תלונות רבות במשטרה על ידי האם כנגד האב והקטין אף נחקר לא פעם על ידי חוקרי ילדים. לא למותר לציין כבר בשלב זה, שלא הוגש כל כתב אישום כנגד האב ועל פני הדברים עד כה לטענות האם לא נמצאה אחיזה של ממש גם לא בבדיקותיהם האינטנסיביות של גורמי הרווחה.

זהו, בין היתר, גם הרקע שלאורו בהליכים שנוהלו על ידי לא מצאתי להגביל כל עיקר את זמני השהות של האב עם XXX אך בשל טענות האם שככלל לא נמצא להן ביסוס.

5. להשלמת התמונה יובהר כי לאחר דיון בתביעות ההורים, מיניתי ביום 18.9.20 את ד"ר XXX כמומחית מטע בית המשפט לבחינת טובתו של XXX, לרבות בעניין מסוגלותם ההורית של האב והאם; מצבו של XXX; זמני השהות הספציפיים של כל אחד מן ההורים, אפשרות לקיומו של ניכור הורי מצד איזה מן ההורים, וכל המלצה אחרת לטיפול הדרוש להטבת מצבו של XXX (ראו החלטה בתלה"מ 20-08-29740).

לצד זאת, ורק במסגרת ההחלטה הנ"ל הוריתי על צמצום זמני של מפגשי XXX והאב למפגש פעם בשבוע כולל לינה, וזאת לאור המלצת העו"ס ואך ורק על מנת שיתאפשר לאב להתמקד בצרכיו הדוחקים של XXX, במנותק מהטיפול בשני ילדיו הנוספים (ראו שם).

עבודת המומחית השתתתה לאור קשייו של האב בגיוס שכר טרחתה, ורק בחודש דצמבר 2020 החלה המומחית בפעולתה, עם השלמת תשלום שכר הטרחה.

יוער, כי בתביעות האב והאם מיניתי לXXX אפטרופא לדין.

ההליכים שלפני ומהלכם הדיוני

6. בסוף חודש נובמבר 2011 הגישה האם שתי בקשות לפי החוק למניעת אלימות במשפחה, למעשה כפתיח הכרונולוגי להשתלשלות הדברים הדיונית והעובדתית נושא ההליכים שלפני.

התובענות שמונחות לפני עתה, שנידונו בצוותא ואשר תוכרענה בהחלטה זו, הן אלה:

א. בקשה לפי **החוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991** (להלן: "**החוק למניעת אלימות במשפחה**") שהגישה האם ביום 24.11.2020. בבקשה זו, הפנתה האם לפקיעתו של צו שניתן קודם לכן בעקבות טענותיה לאירוע אלימות מחודש יוני 2020, ועתרה לחידוש, למעשה (להלן: "**הבקשה הראשונה**"; ה"ט 20-11-59769). בבקשה זו ניתן צו ארעי ביחס לאם בלבד.

ב. בקשה לפי **החוק למניעת אלימות במשפחה**, מיום 30.11.2020. בבקשה זו התבקשה הרחקתו של האב מXX לאור מעשי אלימות נטענים של האב כנגד XXX ואף טענה משתמעת לפגיעה מינית בו (להלן: "**הבקשה השניה**"). בדיון זה ניתן צו על פי צד אחד ביום 30.11.2020 על ידי כב' סגנית הנשיא נ' שמואלי מאיר ולפיו הורחק האב, בין היתר, מבית המבקשת וניתן צו שאוסר הטרדת הקטין על ידו (ה"ט 20-11-73676).

ג. בקשה לפי סעיף 12 **לחוק הנוער** שהגישה ביום 7.1.21 העו"ס לחוק הנוער בעקבות מידע שהתקבל אצלה מעו"ס בית החולים XXX ביום 6.1.21 ביחס לאם. במסגרת הבקשה עתרה העו"ס, לאור מצבם של הקטין ושל האם עצמה, להשמת הקטין באופן זמני בבית אביו (להלן: "**בקשת העו"ס**"; תנ"ז 21-01-13381).

ד. בקשה לפי **החוק למניעת אלימות במשפחה** שהגיש האב אתמול להרחקת XXX מן האם לאור דיווחי העו"ס (להלן: "**בקשת האב**"; ה"ט 15056-01-21).

7. ביום 2.12.2020 צירפה האם לתיק הבקשה השנייה אבחון פסיכודיאגנוסטי שנערך לXXX בבית החולים XXX. במסגרתו, בין היתר, הוערך קיומו של פוטנציאל לפגיעה עצמית ואובדנות מצידו של XXX, והוגשו המלצות נוספות (להלן: "**דו"ח האבחון**").

8. ביום 6.12.20 קיימתי דיון בבקשה הראשונה ובבקשה השנייה. הוריתי, בין היתר, על מינוי אפוטרופוס לדין לXXX, על הזמנת תיק החקירה בעניין טענות האם וכן הוזמן תסקיר דחוף מטעם העו"ס לחוק הנוער בכל הנוגע למצבו של XXX, שלומו והערכת הסיכון לקטין.

9. ביום 16.12.2020 הגישה העו"ס לחוק הנוער עדכון מפורט מטעמה. העדכון מדבר בעד עצמו, מפרט תמונת מצב מעוררת דאגה ביחס לXXX וביחס לאב כולל קביעה מפורשת לפיה אין כל ראיה המעידה על פגיעה של האב בXXX (להלן: "**עדכון העו"ס לחוק הנוער**").

10. ביום 20.12.2020 הגישה גם העו"ס לסדרי דין עדכון מטעמה שנלווה לו גם חלק חסוי, החוזר בעיקרו על מסקנות העו"ס לחוק הנוער. במסגרתו בין היתר המליצה העו"ס לסדרי דין להשיב את זמני השהות של XXX עם אבי כסדרם והמליצה על קיום אבחון מסוגלות הורית מיידי (להזכירנו, החלטה בעניין זה ניתנה עוד בחודש ספטמבר 2020).

11. עקב היעדרותי בנסיבות אישיות ולאחר מכן כניסתי לבידוד מניעתי בהוראת משרד הבריאות נקבע הדיון במעמד הצדדים ליום 5.1.2021.

לקראת הדיון התקבל גם תיק החקירה לעיוני. כבר עתה אבהיר, שהמפורט בתיק החקירה יוותר חסוי.

12. לדיון ביום 5.1.2021 שנקבע לשמיעה בבית המשפט לענייני משפחה בבאר שבע בשבתו כבית משפט לענייני משפחה בקריית גת, התייצבו האם ובאת כוחה בטעות בבית המשפט לענייני משפחה בקרית גת. בנסיבות אלה נדחה הדיון ליום אתמול, 10.1.21.

13. ביום 7.1.2021 הוגשה **בקשת העו"ס**, שנקבעה אף היא לדיון לאותו היום (10.1.21) במעמד הצדדים. בהחלטתי מיום 7.1.21 הובהר, כי אין בקביעת הבקשה לדיון במעמד הצדדים כדי לגרוע מאפשרות העו"ס לפעול בהתאם לסמכויות הקנויות לה על פי סעיף 11 לחוק הנוער.

14. בבוקר הדיון הוגשה גם **בקשת האב**.

15. **מאז הגשת הבקשה הראשונה, כפי הנראה, פוגש האב בXXX אך ורק במסגרת מפגשים מפקחים על ידי גורמי הרווחה.**

כן התברר, כי מאז יום 7.1.21 שוהה XXX בבית סבתו (אימה של האם), הסמוך לבית האם.

קיימתי ביום 10.1.21 דיון במעמד הצדדים בכלל הטענות שבכותרת.

הואיל והאם מצויה לדבריה בבידוד לאור הוראת בידוד שקיבל XXX, התנהל הדיון תוך שהאם נצפית ונשמעת בהיוועדות חזותית באמצעות מערכת VC ייעודית.

הוסכם שהכרעה בהליך תינתן ללא שיחקרו ההורים על ידי באי הכח של הצד וזאת, בין היתר על מנת לייתר אפשרות העברתו של התיעוד החסוי שצירפה העו"ס לבקשתה בהליך זה לידי האב.

מצבו של XXX

16. עסקינן בילד כבן 9, שלמעט דבריה של האם בדיון לפניי אתמול, דומה שמצבו המורכב והמדאיג פורט לא פעם בהליכים שונים.

אינני מוצא מקום לשוב ולחזור על פירוט כלל הדיווחים העיתים שהוגשו במהלך השנה האחרונה על ידי גורמי הרווחה ועל האמור בהחלטותיי השונות בהליכים השונים ואשר נזכרו לעיל.

די בשלב זה לציין את ממצאי דו"ח האבחון שנערך לאחרונה בבית החולים XXX לXXX, ואשר אותו האם עצמה הגישה כאמור, כדי להבהיר את תמונת המצב בעניינו :

"...XXX, בן 8 ו-10 חודשים בזמן האבחון, לומד בכיתה ד' רגילה. מתגורר עם אמו, כאשר מבקר את אביו במסגרת הסדרי ראייה. XXX נמצא במקב פסיכיאטרי במרפאת ילדים ונוער ב XXX כאשר הופנה לאבחון לצורך הערכת מצוקתו הנפשית, רמת הדכאון ותפיסת המציאות. XXX ילד סקרן, אשר מנסה ליצור קשר ומתקשר את עצמו בדרכו. לאורך פגישות האבחון רצה לשחק עם המאבחנת במשחקים שהיו בחדר כאשר בלט הרצון בנראות שלו מולה. מאבחנו של XXX עולות הפרעות חשיבה ובחן מציאות לא תקין אשר באו לידי ביטוי לאורך כל האבחון, הן בחלקים הקוגניטיביים והן בחלקים ההשלכתיים. יתכן ומקור הפרעות אלו הוא אורגני ויתכן טראומתי, מאחר ולא ניתן לשלול עדות מובהקת לקיומה של טראומה. חשוב לציין כי לאור הצפה משמעותית בעולמו הפנימי לצד אימפולסיביות והשלכה קיימת מסוכנות פוטנציאלית לפגיעה עצמית ואובדנות. ממצאי האבחון עולים פערים מובהקים בביצועיו הקוגניטיביים של XXX ולכן ציונו הכללי מוטל בספק ואינו משקפים את יכולתיו. כמו כן, באחד מהמפגשים בהם בוצעה המטלה הקוגניטיבית, הגיע XXX ללא נטילת כדור להפרעת הקשב והריכוז בה הוא מאבחן וניכר כי זה השפיע על ביצועיו. בתחום ההבנה המילולית והיסק תפיסתי נמצא XXX ברמה ממוצעת נמוכה וממוצעת בהתאמה וכן במטלות זיכרון עיבוד ומהירות עיבוד נמצא ברמה נמוכה מאוד. איכות תוצריו הגרפו-מוטוריים של XXX נמצאה בטווח

הממוצע נמוך. XXX הציג לאורך אבחון בוחן מציאות ודיוק תפיסתי לקויים. עולמו הפנימי רווי חרדה וסערות פנימיות אשר מציפות אותו באופן שהוא מתקשה להכילן. התגובות שלו בנוכחות גירוי רגשי הינה יותר ספונטנית, עם קושי בסינון ואיפוק. מנגנוני התמודדותו הינם פרימיטיביים הכוללים השלכה, נסיגה ובריחה מעולם המציאות לפנטזיה. כאשר המעבר של XXX בין העולם הפנימי לעולם החיצוני מתבצע ללא אבחנה. לXXX חשש שיש בתוכו "כוח הרסני" שיכול לפגוע בסביבתו, דבר שמשפיע על יכולתו לבטא דחפים פנימיים שליליים. בעולמו הפנימי הדמויות מופנמות באופן חלקי, אינן קבועות ובטוחות וישנו קושי להתנחם בהן. העולם נחוה כמסוכן, לא בטוח, דבר המשפיע על יכולתו לתפוס את הסיטואציה כפי שהיא.

המלצות: 1. המשך מעקב פסיכיאטרי לצד בחינת הצורך בטיפול תרופתי המתמקד בהצפה ובחרדה בעולמו הפנימי המשפיעות על דיוק התפיסתי ובוחן המציאות. 2. התאמת מסגרת הלימודים אשר תספק לXXX את התיווך לו הוא זקוק, וכן תמיכה רגשית התואמת את צרכיו. 3. טיפול פסיכותרפויטי פרטני אינטנסיבי משולב עם הדרכת הורים, שיאפשר בניית גבולות מיטביים בין הפנים לחוץ, עיבוד תכנים מציפים, חיזוק תפיסת העצמית, אינטגרציה טובה יותר של מערכות יחסים, יכולת המנטליזציה ומרחב בטוח לXXX..."(שם).

17. מצב זה, ברמות שונות של דאגה שוקף הן בדוח האבחון, הן בעדכון העו"ס לחוק הנוער מיום 16.12.2020 והן בסיכום ביקור הרופא המטפל בבית החולים XXX, פרופ' XXX, שצירפה העו"ס לחוק הנוער לעדכונה. מסיכום הביקור הנ"ל ניתן ללמוד על מצבו המדאיג והמורכב של XXX, הגם שהדאגה לשלומה בהיבט המסוכנות האובדנית, עודנה בו.

בסיכום ביקור זה הובהר, בין היתר, כי "...בשלב זה אין עדות לסכנה אובדנית מיידית, כי לXXX הפרעות במהלך החשיבה ורושם לקושי בשיפוט גם ברמה הקלינית, אך אלו לא ברור אם נובעים מהפרעה פסיכיאטרית ראשונית או מהלחצים הפסיכוסוציאליים...." (שם).

18. גם האפוטרופא לדין הבהירה הן בעמדתה מיום 10.12.2020 והן בדיון אתמול את דאגתה ביחס למצבו של XXX (ראו גם בעמ' 8 - 9 לפרוטוקול הדיון, כפי שהוזן בתיק התני"ז).

האב עצמו תמים דעים בנוגע להערכת העו"ס בדבר מצבו של XXX כעולה, בין היתר, הן מדבריו לפני אתמול והן מכתבי הטענות שהגיש (לרבות בקשתו מיום 24.12.2020 כפי שהוגשה לתיק הבקשה השנייה).

חרף האמור, לשיטת האם בדיון אתמול, מאז שהורחק XXX מאביו השתפר מצבו של XXX בצורה ניכרת (ראו עמ' 23 לפרוטוקול הדיון כפי שהוזן בתיק הבקשה השנייה).

19. אינני תמים דעים עם עמדתה של האם. מכלול הדיווחים השונים שהוגשו בכלל התיקים המנוהלים בין הצדדים מלמד על ילד צעיר שנאלץ להתמודד עם קונפליקט בעצמות חריגה באופייה בין אם לאב, כמו גם עם מצוקות וקשיים שלכל הפחות מקור חלקם איננו כפי הנראה תולדה של אותו הקונפליקט ההורי, כמפורט לעיל.

לא ניתן לסבור שמצב כה מעורר דאגה ומורכב של ילד שהאם עצמה מצאה גם בהליכים שבכותרת להתריע מפניו, השתפר פלאים אך לאור הרחקתו של הילד מאביו.

בהחלט לפנינו מצב של קטין המצוי במצוקה ניכרת.

מכאן, לטענות האם ביחס לפגיעת האב בXXX.

הבקשה השניה, הפגיעה הנטענת בXXX והרחקתו של האב ממנו

20. גם הפעם, כבהליכים קודמים, שבה האם וטוענת לפגיעות של האב בXXX, הן מעשי אלימות נטענים ואף פגיעה מינית נטענת (ראו: הבקשה השנייה מיום 30.11.2020 ודברי האם בדיון מיום 30.11.2020).

אלא שגם הפעם, כבמקרים האחרים וגם לאחר שבמהלך חודש נובמבר 2002 נחקר XXX עצמו בחקירת ילדים, לא עלתה ראיה של ממש לפגיעה של האב בXXX.

21. עלה במהלך טיפולה של העו"ס לחוק הנוער לטענות האם כי האם עצמה, המצויה במצוקה רגשית קשה, מתקשה לווסת ולהפריד בין חששותיה וחוויותיה, ובין עולמו וחוויותיו של XXX. העו"ס ציינה כי עד כה נחקר XXX עצמו **כארבע פעמים**, לא מסר אשמה והתיקים כנגד האב נסגרו ובשלב זה תופסק חקירת הקטין לשם מניעת פגיעה בהתפתחותו התקינה.

22. על פי המלצות העו"ס לחוק הנוער כפי שנמסרו בעדכון האחרון מיום 16.12.2020, אין כל הצדקה להותרת ההרחקה מן האב על כנה, שעה שלא נמצאה כל ראיה לפגיעה של האב בXXX, וכי יש לקדם ללא דיחוי את אבחון המסוגלות ההורית.

סיכומו של העדכון מיום 16.12.2020 מדבר בעד עצמו, כדלקמן: **"...התמונה המתקבלת היא שאין עדויות או ממצאים המעידים על פגיעה מצד אבי הקטין אשר יש בה די להפסיק /או לשנות את זמני השהות אשר נקבעו בהחלטה האחרונה. יחד עם זאת ולמרות החלטות בית המשפט הנכבד, זמני השהות אינם מתקיימים כסדרם. לעיתים נוצר נתק ארוך, הקטין נותק מאביו (והסבים) אך גם מאחיו הצעירים, אותם אינו פוגש מזה כ- 8 שבועות. לנתק זה השלכות והשפעות ישירות ועקיפות על מצבו הרגשי –נפשי של הקטין והם מהווים סכנה להתפתחותו הנפשית.**

מן הצד השני ניתן לראות שהאם נמצאת במצוקה רגשית וברמת חרדה גבוהים במיוחד ובחוויה שלה הקטין אכן נפגע פיסית ומינית ושם דבר לא מצליח להרגיע חרדה זו.

ההתרשמות הינה כי בתוך עולמה הפנימי והרגשי מביאה האם חוויה ותכנים מיניים לא מותאמים בפני הגורמים המטפלים במשפחה. ייתכן והדבר נובע מחוויות קשות אותן עברה בעבר וטרם עובדו. במציאות הנוכחית, נשאלת השאלה האם במצב בו האם הנמצאת במצוקה רגשית בעוצמה כה גבוהה יכולה היא לסייע לבנה XXX בתיווך, וויסות ועיבוד של תכנים וחוויות כלליות ומיניות המותאמות לגילו. כפי שציינה האם בדיון שהתקיים בפני כבוד השופט בן שלו ביום 6.12.20: "בתור מי שיש לו עבר מיני עשיר עם האב, אני נקשרתי הרבה פעמים וגם הילד שלי נקשר בכל מיני תנוחות". נראה כי האם אינה מפרידה בין תפיסתה את החוויה הזוגית/מינית אותן עברה עם האב לבין ההורות של האב לבן XXX. ייתכן וקיימת כאן השלכה של החוויה שלה על הקטין..." (שם; הדגשות במקור – ב.ש.).

23. עיינתי גם אני בתיק החקירה ומבלי להידרש לתכניו אציין שלא מצאתי שיש בו כדי להעלות או להוריד מתמונת הדברים כפי שנפרסה עד כה לעיל.

24. גם אני שותף לדעה שאין עוד מקום להרחקתו של XXX מאביו, שעה שעד עתה לא הוצגו ממצאים קונקרטיים המלמדים על פגיעה של האב ב-XXX.

25. אף עולה מדברי באי כח הצדדים בדיון כי לכאורה לא היה מקום להידרש לטענות ההורים במסגרת הליכים נקודתיים דוגמת הליכים לפי החוק למניעת אלימות במשפחה, שעה שבעניינו של XXX מתנהלות שתי תובענות נפרדות בכל הנוגע לאחריות ההורית ולזמני השהות שלו עם שני ההורים. החלטות כגון דא ניתנו לא פעם במסגרת ההליכים שבהם התבקשו צווים כנגד איזה מן ההורים במקרה שלפני, לפי החוק למניעת אלימות במשפחה.

בוודאי שעצם העובדה שבדיון על פי צד אחד בהליך חירומי שלא לפני המותב המטפל בכלל ההליכים שבין ההורים ניתן צו ארעי, אין כדי להכשיר מצב שאותו צו ארעי יוותר על כנו שלא לצורך ובהעדר תשתית ראייתית של ממש לכך.

26. עם כל ההבנה לחששותיה של האם – חששות שבוטאו בבוטות גם כנגד האב במעמד הדיון ביום 6.12.2020 (ראו עמ' 4 בפרוטוקול הדיון בבקשה השנייה) - הרי שאין בחששות שכאלה בלבד כדי להוביל להרחקתו של האב מבנו.

27. לבסוף יוער, כי דווקא בתיעוד החסוי שהגישה העו"ס לחוק הנוער על אודות מצבה של האם – תיעוד שהאם עצמה חשופה לו - בהחלט יש כדי לתמוך במסקנתי זו.

28. בנוסף אף אין לשכוח כי במשך כחודש ימים התנהלו מפגשים סדורים בין האב ובין XXX במעמד מפקח על ידי גורמי הרווחה וגם מפגשים אלה לא הניבו המלצה להמשך הותרתם בפיקוח.

29. פועל יוצא של האמור לעיל, שלא נמצאה כל ראיה מבוררת להותרת הרחקתו של האב במסגרת הבקשה השנייה על כנה ולפיקח, היא בטלה.

הבקשה הראשונה ובקשת האב

30. ביחס לבקשה הראשונה, התבקשה הרחקת האב מן האם ובבקשת האב עתר להרחיק את האם מXXX.

באשר למעמד היחסים שבין ההורים עצמם, דומה שההורים עצמם אינם חולקים על כך שבמצב הדברים הקיים והקונפליקט החרף ביניהם, מוטב לו לא יבואו במגע זה עם זו.

31. ציינתי כבר לעיל את הבוטות שבה התבטאה האם כנגד האב, למשל בדיון מיום 6.12.2020, ובמובן זה הסכמתה של האם למתן צו הגנה הדדי בין ההורים יש בה לשרת לא פחות גם את האינטרס של האב. לפיכך, בהתחשב בקונפליקט ההורי החרף בעוצמתו ועל מנת להגן גם על האב, גם אם לכאורה לא הצביעה האם על אירוע חדש כבסיס לבקשתה **אני סבור שיש ליתן צו הגנה הדדי בהקשרם של ההורים**, בראש ובראשונה גם על מנת להגן על הקטין.

32. ביחס **לבקשת האב**, הרי שזו הוגשה אך בבוקר הדיון, תוך שלמעשה היא נשענת על חלקי דברים שנזכרו בדיווחים השונים, שהעו"ס לחוק הנוער עצמה הבהירה שהוצאו מהקשרם (עמ' 7 לפרוטוקול הדיון כפי שהוזן לתיק התנ"ז). ממילא בהתחשב בבקשת העו"ס לחוק הנוער עצמה ובכך שעל פני הדברים המקום הראוי להסדרת הסוגיות מתחום הקשר שבין ההורים ובין XXX הוא בהליכים העיקרים שנועדו לכך, **אין הצדקה לניהולו של הליך נוסף בהקשר זה ובקשת האב נמחקת.**

מכאן, לבקשת העו"ס.

בקשת העו"ס

33. עסקינן בבקשה למתן החלטת ביניים על פי סעיף 12 **לחוק הנוער**, הנשענת על היכרותם הממושכת של גורמי הרווחה עם ההורים ועם XXX והקונפליקט החרף ביניהם ; על מצבו המורכב עד מאוד של XXX ששוקף גם בדיווח של תוכן שיחה מיום 7.1.2021 של העו"ס עם יועצת בית הספר ; ועל מצבה האישי המדאיג של האם, לטענת העו"ס ; זאת כעולה בין היתר הדיווחים החסויים בעניין מצבה של האם שהתקבלו בימים האחרונים ואשר צורפו בנפרד לבקשה זו.

34. העו"ס גם מדגישה, בין היתר, את התנהלותה הלעומתית, בלשון המעטה, של האם כנגד ניסיונות הטפול והתערבות של גורמי הרווחה (והאם מצידה טוענת שהיא זו אשר ביקשה סיוע ואיננה מקבלת אותו).

35. כפי שהבהירה העו"ס לחוק הנוער, בדיון אתמול, מאחר שבית המשפט קבע דיון במעמד הצדדים, מבלי ליתן הוראה על פי צד אחד, גובשה הסכמה שלפיה ישהה XXX מאז הוגשה הבקשה בפיקוח מלא של סבתו, המתגוררת בסמוך לאם.

עוד מבהירה העו"ס כי גם סבתו של הקטין מביעה דאגה ביחס למצב האם (עמ' 3 שורות 15 – 17 לפרוטוקול כפי שהוזן בתיק התנ"ז).

36. בבקשה עותרת העו"ס להורות על הוצאתו של XXX ממשמורת הוריו ועל השמתו באופן זמני בבית האב, תוך שהמפגשים של האם עם XXX יתקיימו במרכז הקשר או בפיקוח גורמי הרווחה, והכל למשך 30 יום.

37. בדיון הביעה האם את התנגדותה וטענה כי לכל היותר יש להותיר את XXX בבית הסבתא. האב תמך בבקשה והאפוטרופא לדין סברה כי לאור הקונפליקט החריף בין ההורים דווקא הפתרון של הוצאתו של XXX למרכז חירום הוא הפתרון הנכון בנסיבות העניין.

לאחר ששמעתי את הצדדים ועיינתי במכלול המצוי בתיק (כמו גם בהליכים הקשורים), הגעתי למסקנה שדין בקשת העו"ס להתקבל.

38. תנאי ראשוני למתן החלטת ביניים לפי סעיף 12 לחוק הנוער הוא שתוצג הוכחה לכאורית בדבר נזקקותו של הקטין שבעניינו דנים (השוו, למשל: דנ"א 6041/02 פלונית נ' פלוני פ"ד נח (6), 246, 261-260).

במקרה שלפניי דומני שהמפורט לעיל מבהיר שלכל הפחות קיימת תשתית לכאורה בדבר נזקקותו של XXX, ולו לפי סעיף 2 (6) לחוק הנוער. לעניין זה יוער, כי לא בכדי שבתי לא פעם והוריתי על קבלת עדכונים ודיווחים גם מטעם העו"ס לחוק הנוער בהליכים שונים בעניינו של XXX. שכן דומני שמצבו זה של XXX איננו תולדת השבועות האחרונים בלבד.

39. בית המשפט הורה עוד בחודש ספטמבר 2020 על מינויו של מומחה במטרה לאפשר הכרעה קונקרטית, הן בטענות ההורים האחד כנגד השנייה והן בהתחשב במצבו הנטען של XXX. אלא שרק בשלהי חודש דצמבר הוסדר סופית מימון עריכת חוות דעת המומחית. גם אם הנמקותיו הכלכליות של האב ניתנות להבנה, הרי שההשתהות בהסדרה זו איננה מועילה גם מנקודת מבטו של הקטין.

40. בהקשר זה יובהר, כי מקום בו מסיבה כלשהי ההורים עצמם משתהים בטיפולם בהליכים שהם יזמו בבית המשפט לענייני משפחה בעניין הקטין, קמה לשיטתי חובה על גורמי הרווחה לבחון מעורבות יזומה מצידם, גם אם מדובר במעורבות בצילו של קונפליקט בין הורים.

41. כך או אחרת, בנקודת הזמן הנוכחית בוודאי שקיימת תשתית לכאורה כאמור, להכרזתו של XXX "כקטין נזקק". די בכך כדי להידרש לבחינת בקשתה האופרטיבית של העו"ס.

42. בעניין זה העו"ס לחוק הנוער, כמו גם האב, עותרים לקבלת בקשתה.

האם, שכאמור טענה שמצבו של הקטין הוטב עם הרחקתו של האב ממנו, סבורה שלכל היותר יש להותיר את מצב הדברים ולפיו XXX שוהה בבית הסבתא על כנו.

עמדתה של האפוטרופא לדין כפי שהובעה בדיון משקפת את ההכרה שלעת הזו יש אמנם צורך בהוצאתו של XXX מחזקת האב לאור מצבה הנוכחי ולאור מצבו של XXX. אולם כדבריה לפניי בעת שהיא נדרשת לבחון שתי חלופות לא פשוטות, האחת הוצאת XXX להשמה חיצונית דוגמת מרכז חירום והשנייה השמתו בבית האב, היא סבורה שלאור הקונפליקט ההורי החריף יש מקום להעניק לXXX רגיעה בדמות השמתו במרכז חירום, שבו יתאפשר להעריך לאשורו את מצבו.

43. לאחר שסקרתי לעיל את מכלול ההליכים השונים, בשים לב למכלול החומר שהוצג לפניי, ובשים לב לתיעוד שהציגה העו"ס בבקשתה ואשר כפי שהובהר בדיון נחשפה לו גם האם ביחס למצבה של האם, אני סבור שבקשת העו"ס היא שמשקפת לעת הזו נכונה את פוטנציאל ההטבה הטוב ביותר למצבו של XXX.

44. ברירת המחדל גם כאשר בהוצאתו של קטין מבית הורה לפי הוראות חוק הנוער עסקינן, היא שקטין זכאי לגדול בחיק משפחה. הוצאת קטין מחיק איזה מהוריו למסגרת חיצונית תיעשה רק ככל שקיים צורך חיוני ומיידי, וככל שאין בנמצא חלופה הולמת אצל איזה מהוריו [לענין זה השוו: תנ"ז (באר שבע) 56500-05-16 **המחלקה לשירותים חברתיים נ' פלוני** (מצוי במאגרים המשפטיים; 6.7.16)].

45. במקרה שלפניי אין בפי העו"ס או אף האפוטרופא לדין כל טענה ביחס לטיפול או לתנאי הטיפול והמגורים של XXX אצל האב. במיוחד כשמדובר באמצעי זמני דוגמת החלטה לפי סעיף 12 **לחוק הנוער**, ובמיוחד שעה שעסקינן בקונפליקט הורי המתנהל במלוא עוזו מזה תקופה ממושכת, אינני סבור כי הוצאתו של XXX למרכז חירום לא מוכר לו, מבלי שנבחנה קודם – ובפועל – האפשרות להטבה במצבו כתוצאה משהייתו אצל אביו, היא באמת הפתרון שהוא הרע במיעוטו.

46. הדברים יפים במשנה תוקף מקום בו אבחון המסוגלות ההורית שעל אודותיו הוריתי בתביעות האב והאם החל לקרום עור וגידים לאחר חודשים בהם לא יושם בפועל ושעה שעניינו של XXX אף מאובחן על ידי הגורמים המטפלים בו בבית החולים XXX.

47. בנסיבות אלה, אף אין בשלב זה כל יתרון לעריכת אבחון נוסף לXXX בתנאי חירום אקסטרניים בטרם בוצע ניסיון להיטיב את מצבו בסיוע אינטנסיבי מצד גורמי הרווחה בבית אביו.

48. לעניין זה יש להידרש גם לטענות האם בעקבות דבריו הישירים של האב בדיון. האם טוענת כי אין כל מקום להעביר את XXX לידי אביו לאור טענתו בדיון כי חפץ תחילה בהפלה, אולם האם סירבה. התרשמתי שדבריו של האב שיקפו את תיאור מערכת היחסים ההיסטורית בין ההורים ונועדו להבהיר את תהליך התגייסותו לקבלת אחריות הורית לבן שטרם נולד.

התגייסות זו שוקפה בזמן אמת עוד בתסקיר מיום 19.9.2012 בתמ"ש 12-050-20544, שבו, בין היתר, שוקפו גם הדילמות של האב וגם רצונו של האב באחריות ומעורבות בחיי בנו, אשר באו לידי ביטוי גם בוועדת התסקירים שהתקיימה לקראת הגשת התסקיר הנ"ל.

גם בהקשר זה לא מצאתי ממש בטענות האם.

49. באשר למצבה האישי של האם, הרי שאף מבלי להידרש לתיאורי גורמי הרווחה בעדכונים ובתסקירים הרבים שהוגשו (לרבות בהליכים שבכותרת), בכל הנוגע להתנהלותה למולם ולנזק המשני הפוטנציאלי הנגרם לקטין כתוצאה מפעולותיה החוזרות והנשנות של האם, אשר חושפות את הקטין לחששותיה ומובילות לחשיפתו לחקירות ילדים מרובות, הרי שהתיעוד שצורף לבקשת העו"ס מלמד באופן נפרד ועצמאי על מצב מדאיג של האם לעת הזו. מבלי להרחיב בתוכנם של הדיווחים לעת הזו שכן ככלל הן האם והן האפוטרופא לדין מודעות לתיעוד שהוצג באופן חסוי, אך אציין כי לדווח העו"ס לחוק הנוער צורף תיעוד משלושה מקורות שונים, האחד מיום 3.1.21, השני מיום 7.1.21, והשלישי מיום 22.12.20; שלושתם אכן מלמדים לכאורה תמונת מצב מדאיגה ביחס לאם.

לכל הפחות בשלב זה גם על האם להתגייס ולהבהיר עובדתית באופן בלתי אמצעי את מצבה האישי והרפואי, וזאת לאור המורכבות הרבה העולה מהתיעוד שהגיע לידי העו"ס לחוק הנוער על ידי עו"ס בית החולים XXX. התיעוד שצורף מלמד לכאורה, לכל הפחות, שספק אם מצבה של האם מאפשר לה כעת די פניות להידרש לXXX במנותק מחוויותיה האישיות.

ספק רב בעיני גם בבחינת ממד הזמן בעניינו של XXX, במיוחד לאור מצבו המורכב, אם יש מקום שעניינה של הבקשה שלפני יעוכב עד להשלמת בירור מצבה האישי והעובדתי של האם או על מנת שטענות האם כנגד גורמי הרווחה ימשיכו ויבוררו בכל הנוגע לשאלה מיהו האחראי למארג ההתקשרות המורכב בין האם ובין גורמי הרווחה עצמם.

50. במצב דברים שכזה וכפי שהבהרתי לעיל ברירת המחדל הראשונה צריכה להיות, כשם שהעו"ס עצמה עתרה, גיוסו של האב לקבל אחריות הורית על בנו, והאב עצמו אף מבקש זאת.

51. מצב דברים שכזה מוביל למסקנה הטבעית ולפיו יש מקום להיעתר לבקשת העו"ס, ולהורות על השמתו של XXX בבית אביו, בפיקוח ובהשגחה צמודים של גורמי הרווחה, וכך אני מורה.

במיוחד בהתחשב בכך שXXX והאב נפגשו באופן מפוקח בלבד מאז שהי חודש נובמבר 2020, מנת לאפשר הכנתו של XXX עצמו למעבר זה ולביצועו בפועל, תבצע העו"ס לחוק הנוער אל מול הקטין הצדדים ובני המשפחה הרלוונטיים, בסיוע האפוטרופא לדין וגורמי הרווחה המתאימים לשיטתה במחלקה לשירותים חברתיים, הכנה למעבר שיבוצע בפועל ביום 12.1.2021. ההכנה תכלול במידת הצורך מפגשים עם כל בן משפחה רלוונטי – לרבות הסבתא - לפי מיטב הבנתה.

52. כפועל יוצא מהאמור, אני מקבל את הבקשה ומורה כדלקמן:

א. אני מורה על הוצאתו של XXX באופן זמני ממשמורת הוריו למשמורת רשות הסעד ועל השמתו באופן זמני מיום 12.1.2021 אצל אביו, וזאת למשך 30 יום מיום מתן החלטתי זו.

ב. העו"ס לחוק הנוער בסיוע האפוטרופא לדין יערכו הכנה לשם יישום החלטתי כמפורט לעיל.

ג. ככל שהעו"ס לחוק הנוער, בשיתוף האפוטרופא לדין, תתרשם שלא ניתן להותיר את XXX עד למועד שנקצב לעיל בבית הסבתא ולאפשר הכנתו של XXX כאמור, תבצע את העברתו לחזקת האב עוד קודם.

ד. העו"ס לחוק הנוער תמשיך ותעקוב באופן שוטף ונקודתי אחר מצבו של XXX לאחר העברתו כאמור לעיל.

ה. הקשר של XXX עם האם יתקיים בהתאם למבוקש בסעיף 5.ב לבקשה אולם לכל הפחות בתדירות של אחת לשבוע.

ו. אני מורה להורים לשתף פעולה עם העו"ס לחוק הנוער ועם גורמי הרווחה בביצוע החלטה זו.

ז. במידת הצורך תסייע המשטרה בידי העו"ס לחוק הנוער.

סיכום אופרטיבי

53. לאור מכלול כל האמור לעיל, אני מורה כדלקמן:

א. בבקשה הראשונה, קרי, בקשת האם ביחס לאב, ניתן בזה צו הגנה הדדי במסגרתו אני אוסר על האם להתקרב לבית האב במושב XXX ואני אוסר על האב להתקרב לבית האם במושב XXX.

כן אני אוסר על ההורים להטריד האחד את השנייה בכל דרך ובכל צורה.
נאסר על ההורים לשאת או להחזיק נשק. הודעה על כך תשוגר לגורמים הרלבנטיים.
תוקף הצו 3 חודשים מהיום.

ב. בבקשה השנייה, קרי, בקשת האם ביחס לXXX, אני מורה על ביטול הצו הארעי שניתן ביום 30.11.2020 ולאור מכלול המפורט לעיל, הבקשה נדחית.

ג. בקשת האב שהוגשה ביום 10.1.21, נמחקת בזה.

ד. בקשת העו"ס מתקבלת. יישום הבקשה יהא על ידי העו"ס לחוק הנוער כמפורט בסעיף 52 לעיל.

54. העו"ס לחוק הנוער תגיש דיווח על אודות יישום החלטתי זו לא יאוחר מיום 14.1.2021, וזאת לתיק תנ"ז 13381-01-21, גם לאחר סגירתו.

מצופה שעד ליום 21.1.2021 תודיע העו"ס לחוק הנוער בתיק תנ"ז 13381-01-21, גם לאחר סגירתו, האם בכוונתה להגיש בקשה להכרזתו של XXX כ"קטין נזקק" ובמידה שלא, מדוע לא, וזאת על מנת לאפשר להורים שניהם לכלכל צעדיהם בתובענות המתנהלות ביניהם.

ת.מ בתנ"ז 13381-01-21 בהתאם להנחיותיי בסעיף 54 לעיל.

55. המזכירות תמציא העתק החלטה זו לעו"ס לחוק הנוער. העו"ס לחוק הנוער תדאג להמציא ההחלטה להורים ולאפוטרופא לדין.

המזכירות תסגור את כלל התיקים שבכותרת.

ניתנה היום, כ"ז טבת תשפ"א, 11 ינואר 2021, בהעדר הצדדים.

בן שלום, שופט